

Verjið føroysku firðirnar móti dálking

Tað hevur higartil verið lítið og einki hugsað um at verja føroysku firðirnar og onnur øki í Føroyum móti mögugum dálkingarvandum. Føroyingar eiga tí beinanvegin at seta altjóða lógir og reglugerðir fyri dálkingarvernd á havinum í gildi og samstundis leggja eina nágreniliga ætlan fyri vernd móti dálking, og hvussu ein eigur at fyrihalda sær, ta dálkingin er hend.

Hetta var nakað av tí, sum kom fram á einum almennum fundi um dálking av havinum, ið varð hildin í hollini á Landssjúkrahúsinum í síðstu viku. Tað var «Marpolbólkurin», sum skipaði fyri hesum fundi, har tveir mans frá Miljøstyrelsen í Danmark, Hans Jørgen Jensen og John Østergård, luttóku. Marpol-

bólkurin er settur fyri at gera uppskot til eina føroyska lóg-gávu um dálking av havinum. Í hesum forinum er eisini talan um at seta ymsar altjóða lógir í gildi í Føroyum og síðani at gera serstakar reglur um viðurskifti, sum serliga galda á føroyskum øki.

Í eini tilikari lóg-gávu fyri Føroyar skulu serliga havast í huga tiltøk, sum um neyðugt kunnu verja sila-, laksa-, ostru- og kræklingaalingarvirki á firðum og í sundum móti dálking.

Verja aliplass móti dálking

Á fundinum í síðstu viku vistu teir báðir danirnir á, at

tað hevur serligan skund, at vit føroyingar hugsa um at verja júst tey pláss móti dálking, har aling fer fram. Í hesum sambandi varð nevnt, at tað eigur at verða umhugsað at hava liggjandi hesar flótandi verjugarðar til at seta upp tvørtur um firðir og sund eitt nú Kaldbaksfjörð og Funningsfjörð, um tað skuldi hent, at nógva olja fer út í havið frá skipum ella frá t.d. einum verki sum tí á Sundi.

Danir gera í dag rættiliga nógva burtur úr at verja seg móti mögugari dálking av havinum. Tað er «Miljøstyrelsen», sum tekur sær av hesum arbeiði. Tað arbeiða meira enn 350 fólk undir Miljøstyrelsen, sum eisini umsitur skip og ymsa útgerð til verju móti dálking. Higartil

hevur tó ikki verið neyðugt í stóran mun at brúka hesa útgerð, tí enn hava ikki teir stóru dálkingarvandarnir hótt danskt havøki. Tó lúra vandarnir, tí øll skip sum sigla inn í og úr Eystursjónum skulu gjøgnum danskt øki.

Byrjaði serliga í 1970'unum

Teir báðir danirnir greiddu frá, hvussu dansku lóginar virka og hvussu tað annars hevur verið arbeiði við hesum spurningum á altjóða støði. Tað er serliga í 1970'unum, at nógva hevur verið gjørt á hesum øki. Ein hópur av lógum og lógarreglum eru samtykt um verju av hav-

inum. Talan er her bæði um dálking frá landi og frá skipum.

Tað er serliga oljudálkingin, sum hevur gjørt nógvan skaða. Tiskil eru gjordar sera strangar reglur fyri, hvussu skip skulu verða bygd, hvat tey hava loyvi til at koyra út í havið, hvat manningin skal hava kunnleika til osfr.

Vist varð á, at í 1973 komu 26% av oljudálkingini av havinum frá árunum á landi, meðan 30% stavaðu frá oljuflutningsskipum og øðrum skipum. Men útviklingurin innan oljuflutningin, har teir høgu oljuprisirnir gjørdur, at fólk fóru at spara meiri olju, hevur ført við sær, at oljudálkingin frá skipum er minkað munandi. Í 1978 stavaðu sostatt bert 20% frá skipum.

Hvat viðvíkur dálking frá oljuboripallum, so er henda dálking lítil – bert umleið 1% av samlaðu oljudálkingini av havinum.

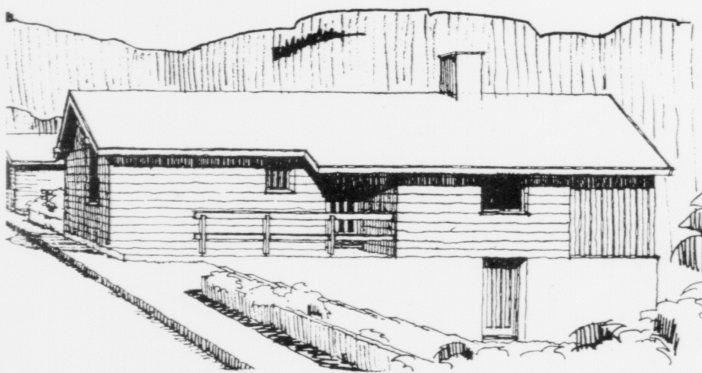
Tann sonevnda dumpingin av dálkingarevnum í havið var eisini umrødd á fundinum. Hetta er ein teimum stóru dálkingarvandum; har fleiri tjóðir koyra túsundtals tunnur við dálkandi og eitrandi evnum út í havið. Eisini á hesum øki eru komnar lógir, og her fer eisini at verða gjørt nógva fyri at minka um henda stóra dálkingarvanda. Í hesum sambandi varð nevnt, at tað ikki er loyvt at dumpa evni í havið á føroyskum øki, uttan so at landestýrið gevur loyvi til tess. Uppá fyrispurning frá einum áhoyrara um tað fer fram dumping á føroyskum øki svaraði Hans Jørgen Jensen, at hann helt ikki, at tað fer nokkur dumping av eitrandi evnum fram á føroyskum øki.

Latið ikki terminirnar ørkymla fíggarætlan tygara.

Fáið eina TERMINSKONTO

Um ikki peningur er settur til síðis, er ofta tungt at gjalda, tá terminirnar falla.

SPARIKASSIN kann bjóða tygum terminskonto, og harvið sleppa tygum undan óneyðugum trupulleikum í sambandi við terminirnar.

Vit eru altíð til reiðar at geva tygum nærri upplýsingar og vegleiðingar um hesi viðurskifti.

Verið vælkomin í Sparikassan

FØROYA SPARIKASSI

– fólksins peningastovnur

Stóran týdning

Í skrivi til blóðini sigur Marpolbólkurin um arbeiði sitt, at tann komandi føroyska lóg-gávan á hesum øki fer at hava stóran týdning hjá skipaflotanum í Føroyum, tí hon fer at seta tær treytir um innrætting, sum føroysk skip skulu lúka fyri umframt í Føroyum at kunna leggja at í havnum hjá teimum londum, har Marpolsáttmálin verður galdandi ætlandi frá um ársskiftið 1982/83. Talan er um millumtjóða sáttmálan frá 1973 um fyrirbygging móti dálking frá skipum við protokoll frá 1978. Marpol er stýttur fyri «marine pollution» t.e. havdálking.

Kemikaliskup!

Meðan oljudálkingin av havinum er í minking, so er ein annar dálkingarvandi harafturimóti við at taka seg upp. Tað er tann nógva økti flutningurin av flótandi kemikalium. Her visir seg at vera ein útviklingur sum fer at ganga sera skjótt tey næstu árin. Tí eigur tað at verða gjørt nógva fyri at tryggja seg móti hesum heldur óhugnaliga dálkingarvandinum.

Men tað er eisini nógva onnur dálking, sum fer fram á heimsins høvum. Vit kunnu t.d. nevna øll tey mongu kemisku evnini, sum verða slept út frá teimum stóru idnaðarøkjunum á landi. Hetta er nakað, sum tað verður arbeiði við at steðga, og tí kunnu væntast fleiri altjóða reglur um hetta í næstum.

Eisini fer komandi føroyska lóg-gávan at hava reglur um, hvørji tól skulu vera uppi á landi í Føroyum í havnum og aðra staðni, sum kunnu taka imóti dálkingarevnum frá skipum.

Næmingakonsert á Frúutrøð

Í kvöld klokkan 19.30 verður konsert við næmingum, sum hava fingið undirvising í vetur í ymsum ljóðførum. Talan er um tað musikpedagogiska royndartiltakið, sum byrjaði í fjør.

Tað eru triggir islendingar, Hrefna Eggertsdóttir, Kjartan Óskarsson og Bjørn Arnason sum hava undirvist næmingum. Meðan Hrefna og Kjartan hava undirvist í gamla skúlanum á Frúutrøð, hevur Bjørn undirvist í Gotu.

Herfyri var ein næmingakonsert hildin í Gotu og eydnaðist hon stak væl. Nú er ætlanin, at næmingarnir í Havn og í Eysturoynni skulu luttaka á konsert saman í Havn í kvöld.

Endamálið við hesum musikpedagogiska royndartiltakinum at byggja upp eina undirvisingarskipan í tónleiki og at samskipa hesa um alt landið. Ein ætlan er longu lögð fyri næsta skeið og er ætlanin har at hava ialt seks lærarar.